Gemeente Bergen op Zoom

RMD24-0005

Raadsmededeling

Datum	12 maart 2024	Nr.	RMD24-0005
Van	Het college van B&W	Contactpersoon: de heer L.A.M. Kuijpers MSc Email: b.kuijpers@bergenopzoom.nl	
Aan	De raads- en burgerleden		
Portefeuillehouder(s)	Dhr. D.P.E. Hopmans		
Onderwerp	75%-versie Pijlervisie economie	Doel	☑ Oordeelsvorming/Peilen van gevoelens ☐ Zienswijzen/wensen en bedenkingen

Mededeling

Graag vernemen wij uw mening over de 75%-versie Pijlervisie economie, meer specifiek de richtinggevende keuzes & ambities. Samen het economisch toekomstbeeld 2035.

Inleiding

Op 21 oktober 2021 heeft de gemeenteraad de Toekomstvisie 2035 (hierna: TV2035) vastgesteld. Het betreft een overkoepelende visie, waarbij is ingezet op duurzame ontwikkeling op verschillende thema's. Alles met als ambitie: Bergen op Zoom als verbindende, duurzame BeLeefstad aan de Schelde. Een plek waar mensen graag wonen en werken met goede, lokale en regionale (zorg)voorzieningen en verbindingen. Een stad waar je je geld kunt verdienen en uitgeven, waar het leven goed is.

In het Bestuursakkoord 2022-2026 'Samen Bergen verzetten' is aangegeven dat in deze betreffende bestuursperiode het toekomstperspectief van de gemeente concreter wordt gemaakt en wordt vertaald naar tactisch en vervolgens operationeel beleid. Het opstellen van pijlervisies voor vier belangrijke thema's zijn daarvoor de eerste stap, het gaat hierbij om de pijler Omgevingsvisie, pijler economie, pijler sociaal & veilig en pijler dienstverlening.

Met het opstellen van deze Pijlervisie economie worden de economische koers, richting en ambities uit de TV2035 nader uitgewerkt. De gemeente Bergen op Zoom heeft binnen het ruimtelijk-economische aandachtsgebied tot op heden veelal versnipperd én verouderd beleid. Een integrale aanpak ontbreekt, waardoor het risico bestaat van langlopende processen en ad hoc besluitvorming. Door het opstellen van deze Pijlervisie op hoofdlijnen wordt helderheid verschaft aan inwoners, bedrijven, partners, de ambtelijke organisatie en de gemeenteraad. Tegelijkertijd biedt de Pijlervisie economie handvatten voor initiatiefnemers om te komen met nieuwe plannen. Zodoende kan een positieve bijdrage worden geleverd aan maatschappelijke en economische effecten.

De Pijlervisie economie heeft ook samenhang met de andere Pijlervisies. Samen met de Omgevingsvisie vormt de Pijlervisie voor het fysieke domein het kader voor toekomstige ruimtelijk-economische ontwikkelingen binnen de gemeente. Daarnaast heeft de Pijlervisie economie een paraplu-functie. In de toekomst kan de Pijlervisie economie op onderdelen nader worden uitgewerkt. Hierbij kan worden gedacht aan bijvoorbeeld programma's en concrete plannen/projecten. De Visie binnenstad en de Visie buitengebied zijn hiervan voorbeelden. De trajecten zijn vooruitlopend op de Pijlervisie economie in gang gezet en inmiddels (grotendeels) afgerond.

Voor de onderbouwing is gebruikt van lokale en regionale gegevens, gemeentelijke (beleids)documenten en (markt)onderzoeken. Voorbeelden hiervan zijn Economische Barometer 2022, Visie Dienstverlening, Toekomstbeeld Binnenstad, Concept onderzoeksrapport haven, Marktonderzoek Bedrijventerreinen, Economische Agenda West-Brabant, Aanpak circulaire regio en Locatiestudie Wonen & Werken. Bij het opstellen van de visie is adviesbureau Buck Consultants International uit Nijmegen ingeschakeld om de gemeente hierin te assisteren.

Economisch toekomstbeeld 2035
Bergen op Zoom is een prachtige stad met een rijke historie, veel cultuur waar met veel energie wordt gewerkt en waar prettig kan worden gewoond en verbleven omringd door groen. Een stad met relatief veel stuwende bedrijven, bedrijven die zorgen voor aanpalende werkgelegenheid en bedrijven die vernieuwen en verduurzamen. Samen met de strategische ligging van onze stad zorgen zij voor een stabiele voedingsbodem voor innovaties, voor brede welvaart voor iedereen in een netwerk van steden en groen.

Binnen het nieuwe economische verhaal van Bergen op Zoom zijn twee principes leidend, die voortvloeien uit het DNA van de gemeente:

Bergen op Zoom BeLeefstad: Richting de toekomst toe wordt met Bergen op Zoom BeLeefstad een duidelijke verbinding gezocht tussen werken, wonen en verblijven. Het voorzieningenniveau (commercieel, recreatief, cultureel en qua doelgroep) moet daarbij aansluiten. Hierbij is cultuur een belangrijke drager voor de identiteit van Bergen op Zoom en haar bezoekers.

Naar een 'Nieuwe Economie': Richting de toekomst toe zet Bergen op Zoom in op economische verandering gepaard gaande met creatie van welvaart en welzijn. De gemeente stimuleert om deze reden de ontwikkeling van de 'Nieuwe Economie'. Door ruimte te geven aan de bedrijven en organisaties die zich inzetten op het gebied van plantbased economy en de circulaire economie ontstaan er nieuwe ideeën, business cases en ontwikkelingen die de economie en leefomgeving van Bergen op Zoom ten goede komen.

Hierbij horen 7 richtinggevende keuzes:
Op basis van de toekomstige kansen en aandachtpunten zijn de volgende zeven richtinggevende keuzes gemaakt hieronder weergegeven in tekst en beeld:

1. Massa rondom Plantbased Economy vergroten
2. Het bieden van ontwikkelruimte aan ondernemers
3. Doorontwikkeling van de Theodorushaven
4. Versterking van de positionering Bergen op Zoom BeLeefstad

5. Retail, horeca en supermarkten sluiten aan bij de behoefte van de verschillende doelgroepen
6. Vergroten van werkgelegenheid
7. Focus op triple helix samenwerking

Voor wat betreft het onderdeel werklocaties is er een sterke samenhang met de Locatiestudie Wonen & Werken, maar ook met de Omgevingsvisie. De ontwikkeling van nieuwe werklocaties is immers een ruimtelijk vraagstuk. In deze 75%-versie van de Pijlervisie economie is aangegeven dat we de komende jaren in moeten zetten op de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen, omdat anders bijvoorbeeld de transitie naar een circulaire economie niet van de grond komt. Eerder heeft uw raad het Raadsmanifest bedrijventerreinen (2020) aangeboden aan het college. In het Raadsmanifest wordt aangegeven dat in Bergen op Zoom nog maar beperkt ruimte beschikbaar is op de bestaande bedrijventerreinen. Het college is nadrukkelijk verzocht om de zuidelijke Auvergnepolder te ontwikkelen als bedrijventerrein. Nadien is in 2021 de Motie bedrijventerreinen aangenomen, waarbij is aangegeven dat het Raadsmanifest leidend is boven de Toekomstvisie en dat de Auvergnepolder tot ontwikkeling gebracht kan worden. In de Locatiestudie Wonen & Werken is onderzocht of een bedrijventerrein in de Auvergnepolder vanuit ruimtelijk-stedenbouwkundig perspectief passend zou zijn. In de Pijlervisie economie is nadrukkelijk aangegeven dat vanuit bedrijventerreinen een forse ruimteclaim voor de toekomst ligt. Ondanks dat we op dit moment nauwelijks uitgeefbare kavels hebben voor het bedrijfsleven, heeft de gemeente Bergen op Zoom wel potentiële locaties die ontwikkeld kunnen worden als nieuw bedrijventerrein.

Ook voor de regio is van belang dat nieuwe bedrijventerreinen kunnen worden ontwikkeld. De prognoses voor West-Brabant, opgesteld in opdracht van de Provincie Noord-Brabant, zijn fors. Omdat binnen de regio weinig

locaties voorhanden zijn die tot ontwikkeling kunnen worden gebracht, heeft de bedrijventerrein-ontwikkeling in Bergen op Zoom niet alleen een lokale, maar ook een regionale rol. Alternatieven-afweging vindt dan ook plaats op zowel gemeentelijk, als regionaal niveau. Dit sluit aan bij het Bestuursakkoord 'Samen Bergen Verzetten', waarin is aangegeven dat wordt onderzocht of een tweede regionale bedrijventerrein op de Brabantse Wal gerealiseerd kan worden. Op dit moment lopen de gesprekken binnen de regio over een nieuw afsprakenkader voor het realiseren van bedrijventerreinen. Onder meer de Auvergnepolder is hierbij onderwerp van gesprek.

Los van het regionale spoor, heeft Bergen op Zoom een eigen opgave voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen. We willen perspectief bieden aan onze ondernemers. Niet alleen om te voldoen aan de circulaire transitie, maar ook om uitbreidingsruimte of vervangingsvraag te faciliteren. In de Pijlervisie economie is daarom o.a. aangegeven dat we de haalbaarheid van ontwikkeling van de Auvergnepolder onderzoeken. Hierbij wegen we ook alternatieve locaties af. Dit is opgenomen in een van de handelingsperspectieven bij de richtinggevende keuze over werklocaties. Hiermee doen we recht aan het Raadsmanifest en de Motie bedrijventerreinen. We starten hiermee in Q3 van dit jaar, als onderdeel van het programma werklocaties. Het Programma werklocaties is een van de uitwerkingen van de Pijlervisie economie en wordt bij de 100%-versie verwerkt in H6 van de Pijlervisie economie. De locatie Auvergnepolder wordt, afhankelijk van de alternatieven-afweging en haalbaarheid-scan, vervolgens opgenomen in een herijking van de Omgevingsvisie in 2025. Met de verankering in de herijking van de Omgevingsvisie krijgt de Auvergnepolder formeel status."

Participatie
De Pijlervisie economie is een visiedocument op hoofdlijnen dat tot stand is gekomen met inbreng van stakeholders en de brede omgeving via een intensief participatietraject bestaande uit twee ronden. Participatieronde 1 heeft plaatsgevonden in de maanden augustus t/m oktober 2023. Onderdeel van participatieronde waren diepte-interviews met veertien organisaties (kennisinstellingen, bedrijven, brancheverenigingen en regionale clusterorganisaties), enquêtes met ondernemers en het burgerpanel en meerdere stakeholderbijeenkomsten. Participatieronde 2 in het eerste kwartaal van 2024 omvat jongerenparticipatie, straatparticipatie, een inspiratiemiddag en verschillende bedrijfsbezoeken.

De eerste participatieronde werd gekenmerkt door een wat 'smaller' traject, waarbij we zoveel mogelijk denkkracht uit het Bergse bedrijfsleven aan tafel hebben gekregen. De reikwijdte van participatieronde 2 is een stuk breder. We willen zoveel mogelijk bedrijven en inwoners bereiken. Daarom gaat participatieronde 2 gepaard met een communicatieplan. Zowel op social media, als in de Bergse Bode is aandacht besteed aan de diverse activiteiten. Daarnaast activeren diverse beleidsmedewerkers hun eigen netwerk. Participatieronde 2 wordt ondersteund door de online Storymaps: bergenopzoom2035.nl

Daarnaast is op 3 juli 2023 een raadsbijeenkomst geweest, waarbij we stil hebben gestaan bij de verschillende economische thema's. vervolgens hebben toegewerkt naar richtinggevende keuzes met handelingsperspectieven. Deze hebben we onder de aandacht gebracht en getoetst tijdens de beeldvormende vergadering op 8 februari jl. De input uit beide raadsbijeenkomsten hebben we verwerkt in de voorliggende 75%-versie van de Pijlervisie economie.

Vervolg

Gemeente Bergen op Zoom

RMD24-0005

Raadsmededeling

De Pijlervisie economie brengt focus aan binnen het ruimtelijk-economische aandachtsgebied en fungeert daarmee als richtinggevend kader voor het ruimtelijk-economische beleid van de gemeente Bergen op Zoom en de samenwerking binnen en buiten de gemeente.

Nadat de 75%-versie in de CRDE is behandeld en participatieronde 2 is afgerond, wordt de Pijlervisie op onderdelen aangescherpt of aangevuld en gereed gemaakt voor vaststelling door de raad. Bij de 100%-versie van de Pijlervisie economie wordt hoofdstuk 6 nader uitgewerkt. Het gaat om een economische agenda, waarbij de programma's, projecten en specifieke acties worden weergegeven. De verwachting is dat we de 100%-versie in Q3 van dit jaar afronden, waardoor we de 100%-versie van de Pijlervisie economie in september aan de raad kunnen aanbieden voor vaststelling.

Bijlagen

De volgende bijlagen zijn, als onderdeel van deze raadsmededeling, bijgevoegd:

1. 75%-versie Pijlervisie economie

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

Secretaris,

mr. drs. ing. M. van Vliet

Burgemeester,

drs. M. Mulder MSc.